

Formandens tale – Kommunalpolitisk Topmøde 2024

Tak for ordet, Cecilie.

Det er rigtig godt at være tilbage i Aalborghallen. Jeg har som altid glædet mig til topmødet. Og til at se jer allesammen.

Der er sket noget i det sidste år. Noget, der kan gå hen og få stor betydning for velfærden i Danmark. Noget, vi har ventet på skulle ske. Der har indfundet sig en bred erkendelse af de massive udfordringer, samfundet og velfærden står over for:

- Vi mangler arbejdskraft – mennesker til at levere velfærden. Og det bliver kun værre de kommende år.
- Vi får flere borgere med kroniske sygdomme, og vi har ikke prioriteret at finde løsninger.
- Krig og klimaforandringer truer økonomien og sikkerheden.

Både hos os i kommunerne, i regeringen og i omverdenen står udfordringsbilledet meget klarere end for bare et år siden.

Og det er vigtigt! For det at erkende problemerne, turde se dem lige ind i øjnene og tale åbent om dem, er det første og afgørende skridt til handling. I KL bliver vi ved med at undersøge og afdække udfordringerne. Og især se på, hvilke veje vi i Danmark kan gå for at løse dem.

Mange af jer var også med på KØF i januar, hvor udfordringerne fyldte meget. Siden da er der kommet mere kød på snakken. Man kan godt mærke det: Der er kommet godt gang i dansk politik. Optakten er forbi. Kampen fløjtet op.

Og vi kan nu se, at der er forandringer i horisonten på stort set alle kommunale områder. Det er godt, at der sker noget nu. For udfordringerne lader ikke vente på sig. Vi skal handle, vi skal gøre det klogt. Vi skal gøre det på en måde, der virker. Jeg vil i den anledning give Christiansborg et godt råd: Det velfærdssamfund, vi stiller danskerne i udsigt, skal også kunne blive til virkelighed. Vi skal knokle for at sikre velfærden også i fremtiden. Men vi skal også være realistiske. Der må ikke gå valgflæsk i den. Selvom det er fristende, når en journalist stikker en mikrofon op i næsen på en. Det nytter ikke noget, at man fra centralt hold lover en 13-retters Michelin-menu, hvis middagen viser sig at være en saml-selv-hotdog i Biltema.

Derfor er det meget vigtigt, at vi kommuner er med til at løse udfordringerne. Det er os, der er tæt på borgerne og kender de lokale muligheder. Vi har igen og igen vist, at vi kan implementere og forandre. Det kan vi blandt andet, fordi der er 98 af os, som hver især og sammen kan træffe beslutninger og gennemføre dem.

Kodeordet er de-cen-tra-li-se-ring (smag lidt på ordet). Det er egentlig ikke et rigtig godt ord i en tale. Lidt for langt og alt for tungt. Det passer meget bedre ind i et KL-udspil. Men det er let at forstå. Fordi det er noget, der kan mærkes. I borgernes hverdag. Blandt de kommunale medarbejdere. Og ikke mindst i kommunalbestyrelserne.

Vi kommunalpolitikere træffer beslutninger med udgangspunkt i lokale forhold. Beslutninger som passer til de borgere, der bor i kommunen.

Det er os, der i de sidste par år har hjulpet over 30.000 ukrainere med boliger, børnepasning, sundhedstilbud og ikke mindst med et arbejde. Det er os, som har arbejdet intenst på at forhindre det vilde klima i at ødelægge havne, veje og borgernes hjem. Det er os, der igennem årene har udviklet stærke og trygge tilbud til vores børn, voksne og ældre medborgere over hele landet. Det har vi ikke mindst gjort i vores udvikling af det nære sundhedsvæsen. Der, hvor mennesker er, når de ikke er i en seng på hospitalet. Men stadig har brug for behandling og pleje. I kommunerne har vi gjort, hvad vi kunne for at løfte den opgave. Men vægten er for

skæv, når det kommer til udviklingen og finansieringen af det samlede sundhedsvæsen. Pengene er løbet hen til specialerne, til sygehusene. Det nære sundhedsvæsen er blevet overset og nedprioriteret. På trods af at der uden for sygehusene ligger meget vigtige opgaver:

Opgaven med at hjælpe en borger tilbage efter sygdom. Til at leve et almindeligt liv igen. Eller opgaven med at hjælpe borgeren til slet ikke at havne på sygehuset i første omgang. Eller opgaven med at undgå genindlæggelse.

Vi har i mange år kendt fremtiden uden at handle. Vi er i allersidste øjeblik med at få opbygget det nære sundhedsvæsen. Der skal ske noget nu.

Noget, der for alvor kan få det kommunale temperament op i det røde felt, er ophobning af bureaukrati. Uhensigtsmæssigt bureaukrati. Hæmmende bureaukrati. Sidste år var det et krav i økonomiforhandlingerne, at vi kommuner skulle spare 700 millioner kroner på vores administration. Det tog vi til efterretning, hvis regeringen til gengæld aflastede os for administrative opgaver. Hvis de ville være med til at sende kontrol, regler og tilsyn fra den statslige forvaltning på en effektiv slankekur.

Jeg vil gerne kvittere for det partnerskab, vi har med regeringen om netop den kur. Vi er stadig langt fra målet. Men nu er vi i gang. Der er rigtig gode takter hos regeringen også i udspillet til en ny ældrelov. Med tillid til medarbejderne og den lokale ledelse. Frem for mere tilsyn og kontrol. Tak for det! Og vi krydser fingre for, at takterne bærer igennem til den endelige lov. Det skal nemlig helst være sådan, at hver gang det kribler i fingrene for at lave mere regulering og mere dokumentation, skal man spørge sig selv: Vil vi have bureaukrati, eller vil vi have velfærd?

En anden kommunal opgave, der i den grad trænger til at komme i balance, er socialområdet. Det er en kerneopgave for kommunerne at tage sig af samfundets svageste. Udsatte grupper, borgere med handicap, børn der mistrives i familien eller skolen. Vi skal have gode tilbud til de udsatte. Samtidig med at økonomien skal hænge sammen i resten af vores velfærd. Problemet er, at det netop ikke hænger sammen. I skolerne oplever vi, at pengene løber fra det almene til det specialiserede. Uden at vi for alvor får hjulpet de udsatte børn godt på vej. På ældreområdet kan vi se, at de penge, der egentlig var afsat til at dække, at vi bliver mange flere ældre, i stedet bliver brugt på det specialiserede socialområde. Vi kommuner tager gerne ansvar for at prioritere, og samtidig arbejder vi benhårdt på at skabe de bedst mulige rammer for vores udsatte borgere. Men det skal også være muligt at lykkes med opgaven. Og elastikken kan ikke trækkes længere. Udgifterne løber fra os. Så vi har brug for mere økonomi eller nye veje til at styre udgifterne. Vi er i tæt dialog med regeringen om udfordringen, og jeg kan allerede nu løfte sløret for, at det specialiserede socialområde bliver et hovedtema i dette års økonomiforhandling. Også her er der brug for handling nu.

I de sidste par år har vi åbnet vores topmøde med at kigge mod Ukraine. Desværre er det også i dag helt relevant at vende blikket i den retning, for der er stadig krig i Europa og andre steder i verden. Samtidig er klimaet blevet vildere med seriøse konsekvenser for os alle. Er vi rustet til det, der kan ramme os? Det spørgsmål tror jeg, at de fleste borgere og kommunalpolitikere stiller sig selv.

Cybertruslen er ikke længere bare noget, vi skal forberede os på. Der sker hele tiden angreb enten som krigshandlinger eller kriminalitet. Nogle gange på kritiske systemer. Og mange af de systemer bor hos os i kommunerne. Beredskabsopgaven er stadigt større og mere kompleks både i forhold til vildt vejr og eventuelle krigshandlinger. De her udfordringer er voldsomme og ikke nogen, vi kommuner kan stå med hver for sig. Der er brug for koordinering. Vi er i dialog med regeringen om det og vil insistere på, at der bliver lavet en samlet national plan for vores beredskab.

Der er sket meget det sidste år. Kampen er i gang. Vi kommuner har ikke tænkt os at sætte os til rette i sofaen og se på med en dåseøl og popcorn. Nej, vi er i kamptrøjen og har snøret støvlerne. Og vi glæder os til at gå direkte ind i kampen for fremtidens velfærd. Vi er klar til at tænke med, til at sætte en ny retning. Folkeetinget kan justere rammerne. Men det er os, tæt på borgerne, der fylder dem ud. Den virkelige udvikling sker nemlig i kommunerne.

Tak for ordet.